

Avrasya İncelemeleri Dergisi (AVİD), III/1 (2014), 37-75

RUSYA’NIN YUMUŞAK GÜÇ ARAÇLARI

İslam HALİDOV*

Özet

SSCB’nin dağılmasıyla birlikte Rusya Federasyonu ekonomik olarak sıkıntılar yaşamaya başlamıştır. V. Putin’in başkanlığa gelmesi ile birlikte ekonomik sıkıntılar önemli ölçüde çözülmüş ve ülke uluslararası arenada söz sahibi olmaya başlamıştır. Zaman zaman “sert güç” yollarına vurgu yapan V. Putin son dönemde uluslararası kamuoyunda oluşan “otoriter Rusya” algısını kırmak veya yumuşatmak amacıyla diplomaside “yumuşak güç” enstrümanlarına destek vermeye başlamıştır. V. Putin’in 2012 yılı başkanlık seçimi sürecinde kaleme aldığı makalede dış politika ve uluslararası ilişkilere ilişkin değerlendirmesinde “yumuşak güç” unsurlarına değinmiştir. Özellikle BDT ve soydaşlarının bulunduğu coğrafyada eğitim ve kültür merkezlerinin desteklenmesi ve Rus kültürü ve dilinin yayılmasına vurgu yapmıştır. Bu kapsamda Rusya Federasyonu Rossotrudniçestvo, Ruskiy Mir Vakfı, A. M. Gorçakov Kamu Diplomasisi Vakfı ve Dış İşleri Bakanlığı (Rusya Uluslararası İlişkiler Konseyi ve Dış Politika ve Savunma Konseyi) kurumların faaliyetlerinin desteklenmesine önem vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Rusya, Rossotrudniçestvo, Ruskiy Mir Vakfı, A. M. Gorçakov Kamu Diplomasisi Vakfı ve Rusya Uluslararası İlişkiler Konseyi ve Dış Politika ve Savunma Konseyi.

---

* Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Bölümü
Doktora Öğrencisi, islam_halidov@hotmail.com

Abstract

Russia's Soft Power Tools

With the breakup of the USSR, Russia has begun to experience economic distress. After solving the country's economic woes with V. Putin, it became a voice on the international arena. Highlighting ways of "hard power" during the period of V. Putin, the same actor tries to break the understanding of "Authoritarian Russia" in the rest of the world while supporting "soft power" instruments in diplomacy. V. Putin mentioned "soft power" elements in his article evaluating foreign politics and international arena during the presidential election period in 2012. He especially emphasized supporting the educational and Cultural Centers and to spreading the Russian language and culture in the CIS and the geography of the compatriots. In this context, the Russian Federation Rossotrudnichestvo pays special attention that Ruskiy Mir Foundation, Gorchakov Public Diplomacy Foundation and The Russian International Affairs Council and the Foreign Policy and Defense Council are supported.

Keywords: Russia, Rossotrudnichestvo, Ruskiy Mir Foundation, A.M. Gorchakov Public Diplomacy Foundation and Russian International Affairs Council and the Foreign Policy and Defense Council.

GİRİŞ

Yumuşak Güç ve Kamu Diplomasisi

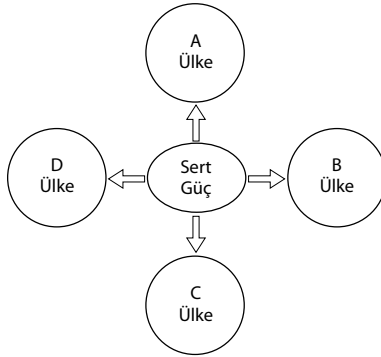
Soğuk Savaş döneminde sert güç (askeri güç) etkin güç tanımlamasını oluştururken, bulunduğumuz bilgi çağında bu etkinlik (güç) kamuoyunu yönlendirme, ikna ve pazarlık yeteneği olarak karşımıza çıkmaktadır. 1990 Yılında Joseph Nye tarafından "yumuşak güç" kavramına göre; *küresel sistemin çok kutuplu yapısı, uluslararası örgüt ve medyanın artan etkisi sonucu askeri kapasitenin geride kalması ile asimetrik savaş yöntemlerinin üretilmesi ve klasik orduların etkinliğinin azalması, çağımızda "sert/kaba güç"ün önemini azaltmıştır*.¹

1 Bekir Aydoğan, "**Rapor: Güç Kavramı ve Kamu Diplomasisi**", http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/guc_kavrami_ve_kamu_diplomasisi_-_bekir_aydogan-pdf.pdf, s. 6. (10.05.2014)

Günümüz uluslararası ilişkiler literatüründe Yumuşak güç ve kamu diplomasisi sıkça kullanılan kavramlar haline gelmiştir. Yumuşak güç, bir ülkenin dünya siyasetinde isteği sonuçlara, onun değerlerine hayran olan, onu örnek alan, *refah seviyesine ve fırsatlarına özenen ülkelerin kendisini izlemesiyle ulaşmasıdır. Yumuşak gücün en önemli unsurlarından biri olan kamu diplomasisi ise, bir hükümetin başka bir ulusun halkını ve aydınlarını, bu ulusun politikalarını kendi avantajına döndürmek amacıyla etkilemeye çalışmasıdır.*²

Dolayısıyla Kamu diplomasisi faaliyetleri İbrahim Kalın tarafından “devletten-halka” ve “halktan-halka” iletişim olmak üzere iki ana çerçevede tanımlamaktadır. Devlet-halk eksenindeki faaliyetler, devletin izlediği politikaları, yaptığı faaliyet ve açılımları resmi araçları ve kanalları kullanarak kamuya anlatmasıdır. Halktan halka doğrudan iletişim faaliyetlerinde ise STK’lar, araştırma merkezleri, kamuoyu araştırma şirketleri, basın, kanaat önderleri, üniversiteler, mübadele programları, dernek ve vakıflar gibi devlet dışı sivil araçların kullanılması esastır.³ Sert güç ve yumuşak güç kavramını şöyle formüle edebiliriz:

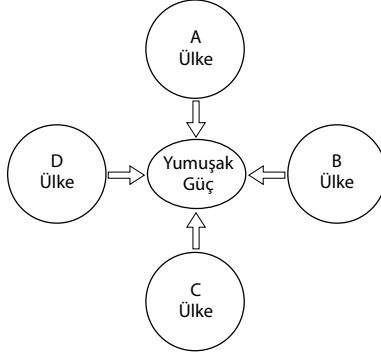
Şekil 1: Sert Güç (Çevreye Baskı)

2 Emine Akçadağ, “**ABD’nin Kamu Diplomasisi Stratejisi: Akıllı Güç**”, <http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/abdkdstratejisi.pdf>, s. 1. (10.05.2014)

3 İbrahim Kalın, “**Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi**”, <http://www.kdk.gov.tr/sag/turk-dis-politikasi-ve-kamu-diplomasisi/20>, (05.05.2014)

Şekil 2: Yumuşak Güç (Çekim Merkezi)

Kamu Diplomasinin Kaynakları:

Kültür, eğitim, sanat, yazılı ve görsel medya, film, şiir, edebiyat, mimari, yükseköğretim (üniversiteler, araştırma merkezleri, vb.), sivil toplum kuruluşları, bilim ve teknoloji altyapısı ve inovasyon kapasitesi, turizm, ekonomik işbirliği platformları ve diplomasi. Bu unsurların bileşkesinden ortaya çıkan yumuşak güç, bir ülkenin sosyal sermayesinin derinliğini de ortaya koyar. Yanı sıra bir ülkenin yumuşak güç kapasitesini belirleyen en önemli unsurlardan biri de sahip olduğu siyasal sistemdir. Özgürlüklerin önünü açan, paylaşımcı, insanı merkeze alan, adil, şeffaf ve demokratik bir siyasal düzen, bir ülkenin yumuşak güce sahip olmasını sağlayan unsurların başında gelir. ⁴

Yumuşak güç kavramını kullandığımızda ilk akla gelen Batı ülkelerinden ABD ve İngiltere'dir. Yumuşak güç kanallarını kullanmak için bu ülkeler adeta seferber olmuştur. 15-16 Eylül 1987 tarihinde ABD'de danışma komisyonunun konferansındaki konuşmasında Başkan Reagan: *"Bu bilgi çağında, kitle iletişimi ve mikroçip çağında, telekomünikasyon uyduları ve yeraltındaki fiber optik kablolar ile bu yeni çağ da tek başına geleneksel diplomasi yeterli değildir. Birleşik Devletler, toplayabildiğimiz tüm beceri ve kaynaklar ile kamu*

4 İbrahim Kalın, a.g.m.

diplomasisine eğilerek, sadece yabancı hükümetlere değil, onların halklarına da hitap edebilmelidir. İnaniyorum ki ülkemizin Kamu Diplomasi'si büyük bir güç, Dünya tarihine şekil verebilecek olan, elimizdeki en büyük bir güçtür” diyor.⁵ Sürekli iletişimde olmak (keep in touch), ABD kamu diplomasisinin ana söylemlerinden birini oluşturmaktadır.⁶

Soğuk savaş döneminden beri rakibi aynı zamanda düşmanı olan ABD'nin, dünyada olduğu gibi Rusya'da yumuşak gücünü kullanması Rus yönetiminin dikkatini çekmiştir. ABD ile yarışa girmek için askeri güç/sert güç alanında olduğu gibi kamu diplomasisi/yumuşak gücün öne çıkmasını desteklemeye başlamıştır. İç ve dış politikada yumuşak gücün dikkate alınmaması hem sert gücün fazla kullanılmasına sebep olmakta; hem de yerli ve yabancı kamuoyları nezdinde yumuşak gücün etki alanının azalmasına ve güven zayıflamasına yol açmaktadır.⁷ Rusya'nın yumuşak gücü 2000 yıllardan sonra daha da aktif faaliyetler ile gündeme gelmeye başlamıştır.

1. Rusya'nın Yumuşak Gücü

Son yıllarda yumuşak güç terimi sık sık gündeme gelmeye başlamıştır. Modern bir devletin uluslararası itibarı sadece siyasi ağırlığıyla ve ekonomik gücüyle değil aynı zamanda çekim potansiyeliyle de belirlenir. Yabancı ülkelerdeki kendi kültürel miraslarının propagandası, büyük ve küçük çaplı devletlerin dış politik öncelikleri sıralamasına girmektedir. Bir başka deyişle, tüm devletler kendi ulusal kültür propagandasının, o ülkenin dünyadaki siyasi etkisinin artmasını sağlayan bir araç olarak görmektedir. SSCB II. Dünya Savaşında galip gelmiştir ve sert gücünün sayesinde Batıya karşı durmayı başarmıştır.⁸

5 Bekir Aydoğan, “**Rapor: Güç Kavramı ve Kamu Diplomasisi**”, http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/guc_kavrami_ve_kamu_diplomasisi_-_bekir_aydogan-pdf.pdf, s. 6. (10.03.2015)

6 Kenan Arpacıoğlu, **Kamu Diplomasisi Perspektifinden ABD Dışişleri Bakanlığı Eliyle Düzenlenen “Yasama Akranları Programı” ve İzlenimleri**, TBMM-Dış İlişkiler ve Protokol Başkanlığı, (10.03.2015)

7 Bekir Aydoğan, a.g.m. s. 18.

8 Konstantin Iosifovich Kosachov, “**Rossotrudnichestvo Kak Instrument «Myagkoy Sily»**”, <http://federalbook.ru/files/FS/Soderjanie/FS-26/V/Kosachev.pdf>, (10.06.2014)

Tarihsel olarak önce Rus İmparatorluğu ve devamında Sovyetler Birliği otokrat bir kimlikle Batılı zihinlerde yer etmiştir. Gorbaçov ile başlayan ve Sovyetler Birliği'nin yıkılmasıyla devam eden değişim rüzgârları yeni imajın oluşmasında bir umut olmuştur. V. Putin'in seçilmesiyle özellikle dış politikada Gürcistan ile girilen mücadelede izlenen sert politika ve Suriye konusunda sergilenen duruş Rusya'nın imajına negatif etki oluşturmuştur. Günümüzde Rusya'nın imajı, KGB ve mafya gibi gücü ve otoriteyi temsil eden ve belli başlı olumsuz çağrışımlar barındırmaktadır.⁹

Son dönemlerde yaşanan “Arap Baharı” ve “Renkli Devrimler”, gibi oluşumların dış güçlerin desteğiyle gerçekleştiği genellikle kabul edilmektedir. Bu tarz olaylarda STK, medya, internet ve çeşitli Vakıfların rol oynadığı görülmektedir. V. Putin yumuşak gücü şöyle tanımlıyor: *“dış politika amaçlarına, silah vb. çeşitli araçlar kullanmadan ancak bilginin etkisi ve gücüyle ulaşılabilir. Günümüzde büyük devletler ve blokların bu sahada çeşitli ajansları ve kurumları mevcuttur. Sadece bu araçlarla yurt dışında gerçek güce sahip oluruz. Şunu kabul etmekte fayda var bizim yüksek şansımız yok, bu ayrı tartışılması gereken konu. İmparatorluk kurmak iddiası değil kültürel diplomasi, top, rejim ihracı değil, eğitim ihracı bize büyük katkılar sağlar.”*¹⁰.

Dmitriy Medvedev yumuşak gücü şöyle özetliyor: *“Dünyada ülkemizin konumunu güçlendirmek, insani araçlarla ulusal çıkarları tanıtmak, devletin en önemli önceliklerindedir. Bugün insani boyut, uluslararası yaşam planının önüne geçiyor. Rossotrudniçestvo (BDT, Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Uluslararası İnsani Yardımlaşma İşleri Federal Ajansı), “Yumuşak Güç” diye adlandırılan siyasetin kilit araçlarından biri olmak zorundadır. Devletin etkisi, çoğunlukla, kendi ulusal kültürel değerlerini, dilini tanıtmaya ve bunları dışarı ihraç etme yeteneğine bağlıdır. Bu araçlar çoğu kez diğerlerine göre*

9 Muhammed Koçak, “**Rusya'nın Uluslararası İmajı ve Soçi 2014**”, <http://odak.setav.org/page/rusyanin-uluslararası-ımağı-ve-soci-2014/14399>, (15.06.2014)

10 **Statya Predsedatelya Pravitelstva Rossii V.V.Putina v gazete «Moskovskiyev novosti»** (The Representative of Russian Government V. V. Putin in Newspaper Acticle “Moskovskiyev Novosti), <http://archive.premier.gov.ru/events/news/18252/>, (20.05.2014)

daha önemli oluyor ve özel bir anlam kazanıyor. Uzmanların verilerine göre özellikle etkili “Yumuşak Güç” markasına sahip ülkeler, yurtdışından yapılan direk yatırımların ve teknolojilerin büyük bir kısmını çekiyor.”¹¹ Yapılan tanımlama ve açıklamalar Rusya’nın stratejisinin yeni yüzünü göstermektedir.

Rusya Federasyonunun “yumuşak güç”nü yürüten kurumları dört başlık altında toplayabiliriz:

1. Ruskiy Mir Vakfı
2. Rossotrudniçestvo (BDT, Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Uluslararası İnsani Yardımlaşma İşleri Federal Ajansı)
3. A.M. Gorçakov Kamu Diplomasisi Vakfı
4. Rusya Uluslararası İlişkiler Konseyi ve Dış Politika ve Savunma Konseyi

1.1. Russkiy Mir (Rus Dünyası) Vakfı

(Dil, Kültür, Eğitim ve Diaspora)

21 Haziran 2007 Devlet Başkanı’nın imzaladığı kararnameyle kurulmuştur. Yurt dışında Rusya’nın imajını düzeltmeye ve Rus diasporasının çıkarlarını korumaya çalışan en etkili kurumdur. Vakıf, yurt dışında Rus dili ve kültürüne destek çalışmaları yürütüyor. 43 ülkede 95 şubesi bulunuyor. Ayrıca, 53 ülkede toplamda 136 adet sınıf, üniversite, kütüphane ve okullarda Rusça kursları düzenliyor.

Ruskiy Mir Vakfı’nın ülkelerdeki faaliyetleri:

1. Eğitim Faaliyetleri

- Merkezlerde ders ve kurslar verilmekte, Rusça eğitim ve dil okulları, halka açık ana sınıfları, yaz okulları, yarışma ve olimpiyatlar düzenlenmekte.

2. Bilimsel-Metodolojik Faaliyetler

---

11 Rusya’nın yumuşak gücü: Rossotrudniçestvo, http://turkish.ruvr.ru/2012_09_03/Rusyanin-yumusak-gucu/ (20.05.2014)

Rusya'nın Yumuşak Güç Araçları

-Bilimsel konferanslar, metodolojik seminerler, yuvarlak masa toplantıları düzenlenmekte.

3. Sanat ve Beceri Faaliyetleri

- Sergiler, gösteriler, folklor ve beceri grupları toplantısı, festivaller ve etkinlikler, film ve belgesel izleme etkinlikleri.

4. Sosyal Etkinlikler

-Halk yönelik etkinlikler, kamu ve siyasilerle görüşme ve diğer etkinlikler (forumlar vs.)

5. Hibe Programları

- BDT ve Yurt Dışındaki Rus Okulları, Dil Kursları, Üniversitelerdeki Rusça Bölümler, orta ve yükseköğretim okullarında Rus dili desteği, kitaplar ve uzaktan eğitim, Rus tarihi, felsefe, kültürünü geliştirme ve tanıtmaya, Rusça yayın yapan medyanın desteklenmesi, diaspora aracılığıyla diğer etnik gruplarla iletişime geçerek faaliyette bulunmaktadır.

6. Eğitim programları

- İnovasyon programları, Rus dili merkezlerinde bulunan uzmanların eğitilmesi, eğitim, seminer ve diğer faaliyetler, yeni nesil için kitapların güncellenmesi, öğrenci staj ve değişim programları ve Rus dünyasını gelişmesine katkı sağlamak ana faaliyetler arasındadır.¹²

2008 yılında dönemin Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Dmitriy Medvedev'in dış politika konsepti çerçevesinde; "yurt dışında Rus Diasporasını güçlendirme, Rus dili ve kültürünü yayılmasını destekleme ve yurt dışında yaşayan soydaşlarının kültür ve dilini unutmaması amacıyla" destek verilmeye

12 Fond Russkiy Mir, "Ochet Obosnovnykh Napravleniyakh Deyatel'nost I Za 2013 God" (Fund of Russian World, A Report on the Main Activities for 2013), http://russkiymir2.ru/export/sites/default/russkiymir/ru/fund/docs/Report_2013.pdf, s. 6-11., (11.06.2014)

başlanmıştır. Ruskiy Mir Vakfı'na 2011-2013 döneminde yıllık 500 milyon ruble ayrılmıştır. Bu program birincisi 2011-2012 yılları arası, ikinci aşama 2013-2015 yıllar arası olarak 2 aşamadan oluşmaktadır. Programın yürütülmesi ve koordinasyonu Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanmaktadır. Tahmini rakamlara göre birinci aşama 2011-2012 yılları için 863,5 milyon ruble 2013-2015 yılları arasındaki ikinci aşama için 842,4 milyon ruble federal bütçeden ayrılacaktır.¹³ Son on yılda dünyaya açılmayı başlayan Rusya, Federal Hedef Programı çerçevesinde 2011-2015 “Ruskiy Yazık”, faaliyeti yürütmektedir.¹⁴

Rusya'nın dış politikasında bilim ve eğitim alanlarındaki bağları, ülkenin jeopolitik ve ekonomik çıkarlarının gerçekleşmesinde önemli yere sahiptir. Rusya vatandaş haklarının korunmasında, aynı zamanda ana dili Rusçada eğitim almalarında, Rus üniversitelerinin yurtdışı şubeleri önemli rol oynamaktadır. Günümüzde BDT ve Baltık ülkelerinde Rus üniversitelerinin şubeleri bulunmaktadır. Bunlar: Moskova Devlet Üniversitesi, Rus Petrol ve Gaz Devlet Üniversitesi, Çelik ve Alaşımları Moskova Üniversitesi, Moskova Ekonomi, İstatistik ve Enformasyon Devlet Üniversitesi, Rus Ekonomi Akademisi gibi önde gelen üniversitelerdir.¹⁵

BDT üyesi ülkelere; Ekim 2006 itibariyle 41 Rus Üniversitesi ve

- 13 **Kontseptsiya Federal'noy Tselevoı Programmy «Russkiy Yazık» Na 2011 - 2015 Gody , Rasporyazheniyem Pravitel'stva Rossiyskoy Federatsii Ot 7 Fevralya 2011 G. № 164-R** (The Conception of Federal Aim Programs “Russian Languages” For 2011-2015 Years, The Order By Governed of Russian Federation Fromj 7 February 2011 № 164-P), http://svn.rs.gov.ru/sites/svn.rs.gov.ru/files/Prilozhenie_k_rasporyazheniyu_Pravitelstva_ot_07-02-2011_no164-r.pdf, (15.06.2014)
- 14 **Pravitel'stvo Rossiyskoy Federatsii, Postanovleniye Ot 20 İyunya 2011 G. N 492,O Federal'noy Tselevoı Programme “Russkiy Yazık” Na 2011 - 2015 Gody** (The Government of Russian Federation, Decision From 20 June 2011 Y. № 492, About Federal Aim Program “Russian Language” for 2011-2015 Years), http://www.programs-gov.ru/rusyazyk11_15/7-o-federalnoy-celevoı-programme-russkiy-yazyk-na-2011-2015-gody.html, (10.06.2014)
- 15 **Razvitiya Eksporta Obrazovatel'nykh Uslug Rossiyskikh Vuzov** (The Export Promotion of The Educational Service in Russian Universities), <http://russia.edu.ru/information/analit/official/4069/>, (11.06.2014)

şubeleri bulunmaktadır.¹⁶ Bunlar; devlet üniversitelerine ait 19 şubesi, özel üniversiteler ait 18 şubesi ve 4 ulusal üniversitesi mevcuttur.¹⁷ Rusya'da 150 ülkeden 165.500 öğrenci bulunmaktadır. Bunlardan 80 bini BDT ülkelerinden gelmektedir. Ayrıca 7450 öğrenci meslek yüksekokullarında, 4340 öğrenci Yüksek Lisans ve 111 doktora öğrencisi eğitim almaktadır.¹⁸ Uluslararası ilişkilerde eğitimin daha etkili olması hasebiyle 85 ülke ile eğitim alanında uluslararası işbirliği yürütülmektedir.¹⁹

SSCB ülkelerinin büyük bir kısmı eğitim için Moskova'yı tercih etmekteydi. SSCB'nin dağılmasıyla çoğunlukta Orta Asya ülkelerinin öğrencileri tercihinin Türkiye ve Batı ülkelerine yapmıştır. Türkiye ve Batılı ülkelerin on yıllardır uyguladığı öğrenci değişim ve yabancı uyruklu öğrencilerin desteklenmesi gibi programların çok faydalı strateji olduğu bilinmektedir. Rusya'nın yeni stratejisinde V. Putin ve Dmitriy Medvedev bir çok konuşmalarında, yumuşak güç ve eğitime destek açıklamalarında bulunmuşlardır.

1.1.1. Ruskiy Mir Vakfı ile Ortak Kurum ve Kuruluşlar

- Devlet Kurumu

Dış İşleri Bakanlığı ve İç İşleri Bakanlığı

- Araştırma ve Eğitim Kurumları

Uluslararası Rus Dili ve Edebiyatı Öğretmenleri Birliği, Rus Dili ve Edebiyatı Öğretmenleri Birliği, Amerikan Rus Dili ve Edebiyatı Öğretmenleri Konseyi, A. S. Puşkin Rus Dili Enstitüsü, V. V. Vinogradov Rus Dili Enstitüsü,

16 **Spisok Filialov Rossiyskikh Vuzov V Stranakh SNG (List of Branches of Russian Universities in CIS)**, <http://www.russia.edu.ru/obruch/sng/1115/>, (12.06.2014).

17 **O Deyatel'nosti Filialov Rossiyskikh Vuzov V Stranakh SNG I Baltii** (About The Activities of Branches of Russian Universities in the CIS an Baltic Contries), <http://www.russia.edu.ru/obruch/sng/1102/>, (12.06.2014)

18 Ruslan S. Muhametov, “**Kul'tura Kak Instrument Vneshney Politiki Rossii**” (The Culture an Instrument of the Russian Foreign Policy), <http://journals.urfu.ru/index.php/Izvestia1/article/view/607>, (15.06.2015).

19 **Mezhvuzovskoye Sotrudnichestvo** (İnteruniversity Cooperation), <http://www.russia.edu.ru/obruch/mezhvuz/>, (11.06.2014).

Din ve Siyaset Enstitüsü, Puşkin Evi, Rusya Bilimler Akademisi, M. V. Lomonosov Uluslararası Üniversitesi Ukraynalı ve Belarus Merkezi, Rus Soydaşları Vakfı Kütüphanesi ve Maksim Şevçenko Kütüphanesi.

- Toplum Kuruluşları

BDT Ülkeleri Enstitüsü , “Avrasya Monitor” Uluslararası Araştırma Ajansı, Uluslararası Slavyan Edebiyatı ve Kültür Vakfı, Rusya Federasyonu Kamu Odası, Rus Kültür Vakfı, Siyaset Vakfı, Rusya İçin Birlik Vakfı, Tarih Perspektifi Vakfı, D. S. Lihaçeva Vakfı, Avrasya Mirası Vakfı Ve Uluslararası Rus Yurttaşları Konseyi.

- Vatandaş Örgütleri

Uluslararası Rus Yurttaşları Konseyi, “Rodina” Vatandaşlarımızla İlişkileri Kurma Derneği, Uluslararası Genç Vatandaşlarımız Örgütleri Derneği, Uluslararası Okul Mezunları Koordinasyon Konseyi ve Moskova Soydaşlar Evi.

- Soydaşlar İçin Bilgi Kaynağı

Avrupa-Rusya İttifakı, “Ruskiy Vek” Bilgi Portalı, Rus Bilim Adamlarıyla Diyalog ve “Ruskoye Vremya Novostey” Televizyon Projesi.

- Medya ve Yayıncılık

VGTRK, Zvezda, İtar-Tass, İstina-Jizin, Kultura TV, “Moskova” Dergisi, Neva, Novoye Literaturnoye Obozreniye, Oteçestvenniye Zapiski, Rusya Radyosu, Ruskiy Yazık Za Rubejom, Rusya Dergisi, Ruskiy Oçevidets İnternet Gazetesi, Forum Yayıncılık, Yunost ve Alman-Rus Medy Portalı “Welt-Zeit Media TV” Ruskoye pole gibi medya gücü bulunmakta.

- Kültür ve Eğitim Portalları, İnternet Yayını

www.gramota.ru, “Zateeva” Çocuklar İçin İnternet Dergisi, Aleksey Komarov İnternet Kütüphanesi, Kultura Rossii, Literosfera, Rusya Müzesi, Kremlin Müzesi, Din ve Medya, Rusça Eğitim Portalı, Rusya Kütüphane Derneği, Başkanlık Kütüphanesi, Rusya Sanal Kütüphanesi,

Yurt Dışındaki Çocuklar İçin Rus Dili, “Toçka Zreniya” İnternette Modern Edebiyat, Uluslararası Moskova Portalı, “Aldebaran” İnternet Dergisi, Moskova Yazarları ve “Ruskaya Literatura i Folklor” İnternet Kütüphanesi²⁰. Yukarıda değiniler kurumlar Ruskiy Mir Vakfı ile ortak faaliyette bulunmaktadır.

1.2. Rossotrudniçestvo

Dışişleri Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren *Rossotrudniçestvo* ile yurt dışında yaşayan Rusya vatandaşlarının çıkarlarını korumaya yönelik tedbirler arttırırken, Rus kültürü ve dilinin yaygınlık kazanması noktasında çalışmalar da yoğunlaştırıyor. *Rossotrudniçestvo*, *Russkiy Mir Vakfı*’ndan devraldığı Rusya’nın yumuşak gücünü farklı coğrafyalara taşıma sorumluluğunu üstlenmiş kurum olarak öne çıkmaktadır.²¹

Rossotrudniçestvo’nun tarihi 1925 yılında kurulan “Союза советских обществ дружбы (ССОД)” Sovyet Dostluk Dernekleri Sendikası’na kadar uzanır ve en parlak dönemini 1980’li yıllarda yaşamıştır. Görünürde sivil yapılanma olan fakat kontrolü devlet ve parti tarafında sağlanıyordu.²² SSCB’nin dağılmasıyla yurt dışındaki devlet ve toplumlarla dostluk köprüleri kopmuş ve herkes yaşam mücadelesiyle baş başa kalmıştır. Eski dostluk köprülerin tekrar düzelmesi adına Dış İşleri Bakanlığına bağlı Rossotrudniçestvo (BDT, Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Uluslararası İnsani Yardımlaşma İşleri Federal Ajansı) kurulmuştur. 2008 yılında Dmitriy Medvedev’in kararıyla “Roszarubejtsentr” görevlerini “Rossotrudniçestvo”ya devretmiştir.²³

20 **Partnery** (Partners), <http://www.russkiymir.ru/partners/>, (12.06.2014)

21 Kerim Has, “**Rus Dış Politikasında Yükselen Trend Yumuşak Güç**”, Analist Dergisi Sayı 28 Haziran 2013, s. 60.

22 «Myagkaya Sila» Rossii V Novom Tysyacheletii: İmeyushchiysya Potentsial İ Perspektivy Razvitiya (Report “Soft Power” of Russia in New Millenium Existing Potential and Prospect of Development), <http://www.oprf.ru/ru/about/structure/structurenews/newsitem/19925?PHPSESSID=o46ef0qdgr0gefuhq93abddi87>, s. 21. (05.06.2014)

23 Oleg Kazakov, “**Po Puti «Myagkoy Sily»**” (The Path of “Soft Power”), Rocciya v ATR №3, 24 Sentyabr’ 2012 (Russia in ATR №3, 24 September 2012), s. 49-50.

Rossotrudničestvo – yürütme organının en genç kurumudur. Bu kurum sayesinde yurt dışında tecrübeli personel ile temsilcilik ve merkezler açılmıştır. Bu ajansın amacı:

- BDT coğrafyasında bütünleşme süreçlerini teşvik etmek
- Yurt dışında yaşayan soydaşlara yardım etmek
- Rus dili ve kültürünü desteklemek
- Dış Politikada “Kamu Diplomasisi” konseptini teşvik etmek

Rossotrudničestvo'nun asıl faaliyeti yurt dışında Rus Kültür ve Eğitim Merkezleri ve Rusya federasyonu dış temsilcilikleriyle işbirliği içinde bulunmaktır. Bu kuruluş uluslararası alanda eğitimi ve bilimi güçlendirme, yerel eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi, Rusya ve yabancı ülkelerle işbirliği geliştirme amacı gütmektedir. Genç neslin; Rus dili eğitim seviyesinin düştüğünü fark eden Rusya Federasyonu daha cazip şartlarda eğitim sunulmasını desteklemeye başlamıştır. Rusya Başkanı tarafından imzalanan kararnameyle Rusya Federasyonunu tanımları açısından siyasal, sosyal, bilimsel ve iş çevrelerinde bulunan yabancı gençlere yönelik Rusya turları başlatmıştır. Bunların sayıları yıllara göre şöyle: 2011 yılında: 200 öğrenci, 2012 yılında: 500 öğrenci, 2013 yılında: 650 öğrenci ve 2014 yılında yaklaşık 1000 öğrenci olarak açıklanmıştır.²⁴

Rossotrudničestvo temsilciliklerinin bulunduğu bölgeler şöyle sıralanabilir: BDT Ülkelerinde 15, Asya Ülkelerinde 18, Amerika Kıtasında 10, Afrika Kıtasında 9, Avrupa'da 28 olmak üzere toplamda 80 ülkede Temsilciliği ve Rus Bilim ve Kültür Merkezi bulunmaktadır. Bu temsilcilik ve Rus Bilim ve Kültür Merkezlerinin faaliyet alanı dâhilinde Rusça Dil Kursları verilmektedir. Çalışmalarına, onlarca paydaş kuruluşlar ve 100'den fazla STK katkıda

---

24 Konstantin İosifovich Kosachov, “**Rossotrudnichestvo Kak Instrument «Myagkoy Sily»**” (Cooperation As An Instrument of “Soft Power”), <http://federalbook.ru/files/FS/Soderjanie/FS-26/V/Kosachev.pdf>, s. 188-192. (10.06.2014).

bulunmaktadır.²⁵ Rossotrudniçevstvo kurumu Rusya'nın "yumuşak güç" araçlarının lokomotifini sayılabilir. Temsilciliklerin bulunduğu ülkelerde farklı kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde çalışmalarını yürütmektedir. Düzenlenen kurslar ve sosyal aktiviteler sayesinde Rusya'nın imajını düzeltmeyi amaçlamaktadır.

1.2.1. Medya

Yurt dışında Rus dilini ve kültürünü yayılmasında medya önemli yere sahiptir. 2008 Yılında Dmitriy Medvedev tarafından "Rusya Federasyonunun 2020 yılına kadar Ulusal Güvenlik Stratejisi" imzalanmıştır. Bu çerçevede "vatanseverlik şuurunu" oluşturan filmlerin çekimi ve yayınlanması faaliyetleri başlamıştır. Kazakistan, Kırgızistan, Beyaz Rusya ve Romanya, Moldova ve Ukrayna'nın bazı bölgelerinde Rusça resmi dil statüsü taşımaktadır. Özellikle BDT ülkelerinde eğitim, ticaret ve iş görüşmelerinde Rusça kullanılmaktadır. Sovyet döneminde çekilen filmlerin yurt dışında yayınlanması Sovyet dönemi neslinde nostalji oluşturmada ve doğal olarak pozitif etki bırakmaktadır ve döneme özlem oluşturulmaktadır.²⁶

Çarlık Rusyasının, 100 yıl önce yıkıldığı dönemde dünyada 150 milyon insan Rusça biliyordu, bu sayı SSCB'nin dağılma döneminde 350 milyona çıkmıştır. Bunun nedenlerinden birincisi insanların kendi iradesiyle Rusçayı öğrenmeleri ikincisi idari olarak Rusça kullanmak zorunda olmalarıydı. O dönemki neslin insanların yaşamını yitirmesiyle birlikte azalması nedeniyle günümüzde 260-270 milyon insanın Rusça bildiği tahmin edilmektedir.²⁷

Rus dilinde yayın yapan medya sayesinde yurt dışında yaşayan Rusların kendilerini ülkelerinden ayrı hissetmiyorlar. Günümüzde birçok uydu yayını

---

25 **Rossotrudnichestvo İ Yego Zarubezhnyye Predstavitel'stva** (Russian Cooperation and Foreign Representatives Abroad), <http://www.mid.ru/nsite-sv.nsf/mnsdoc/08.03.025>, (10.06.2014).

26 A. Maklis, "Vozrozhdeniye Rossiyskoy «Myagkoy Sily» (Revival Russian of "Soft Power")", (12.06.2014)

27 **Mezhdunarodnyy Gumanitarnyy Forum «Russkiy Yazyk V Dialoge Kultur» Otkrylsya V Permi** (International Humanitary Forum "Russian in Dialogue of Cultures" Opened in Perm), <http://rs.gov.ru/press/news/1913>, (11.06.2014).

yapan televizyon kanalları bulunmaktadır bunlar: “Perviy Kanal-Dünya Ağı”, “RTR-Planeta”, aynı zamanda “TV Tsentr” kanalının uluslararası versiyonu “TVCI”dır. Böylece, 1999 yılı “Perviy kanalın” uluslararası versiyonu “1TVRUS-Europe” Avrupa ülkelerine yönelik yayını başlatılmıştır. 2002 Yılı Eylül ayında ise “Rerviy kanalın” Balkan ülkelerine yönelik uluslararası formatında “Perviy Baltiiski kanal” başlatılmıştır. 2004 Yılında ABD ve Kanada’ya yayın yapan “1TVRUS-USA&Canada” kanal çalışmalarına başlamıştır. Aynı şekilde BDT ülkelerinin çoğunda Rus televizyon ve radyo kanalları yaygındır, hatta bazı ülkeler son zamanlarda, buna Kazakistan da dâhil, Rusya ile birlikte her hafta kültür ve eğlence programları gerçekleştirmektedir.²⁸

Russia Today

2005 Yılıının Aralık ayında kurulan ve federal bütçeden ayrılan payla desteklenen TV kanalı, İngilizce, İspanyolca ve Arapça olmak üzere üç farklı dilde 100’den fazla ülkede yayın yapmakta olup, 644 milyon civarında izleyiciye ulaşıyor. Hâlihazırda Rusya’nın yumuşak güç stratejisindeki uluslararası medya gücünü temsil ediyor. New York, Londra, Berlin, Gazze, Kahire, Bağdat gibi önemli şehirlerde 1000 çalışanıyla 22 bürosu bulunmaktadır.²⁹

Rusya’nın Sesi Radyosu

Rusya’nın Sesi radyosunun geçmişi 29 Ekim 1929 tarihine dayanmaktadır. 1941-1945 yıllarında Moskova’nın Sesi Radyosu olarak faaliyet göstermekteydi. Soğuk Savaş döneminin zirvesi sayılan 27 Ekim 1962 Küba Krizi, Nikita S. Kruşçev’in Rus gemilerinin geri dönmesi için talimat verdiğini hem Washington’a hem de dünyaya duyuran Moskova’nın Sesi Radyosuydu.³⁰

Hükümet tarafından finanse edilen radyo, 160 ülkede ve 38 dilde yayınına devam ediyor. Bütün dünyada 109 milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir,

28 Ruslan.S. Muhametov, a.g.e.

29 **General info**, <http://rt.com/about-us/>, (05.06.2014).

30 **Mezhdunarodnyy Gumanitarnyy Forum «Russkiy Yazık V Dialoge Kultur» Otkrylsya V Permi** (International Humanitary Forum “Russian in Dialogue of Cultures” Opened in Perm), <http://rus.ruvr.ru/about/>, (12.06.2014).

Rusya'nın Yumuşak Güç Araçları

dinleyicilerinin yüzde 48'i Avrupa ülkelerinde oluşturmaktadır. ABD'nin 16 eyaletinde yayına devam eden ve dünyada çok dinlenen radyoların (BBC, Amerika'nın Sesi) arasında 5. sırada yer almaktadır. Aynı zamanda internet üzerinden 33 dilde 140 ülkede çevrimiçi çalışmaktadır. Faaliyet gösterdiği ülkelerde yerel kadrolarla da çalışan radyo, Rusya hakkında olumlu imaj çalışmalarını yapıyor.³¹

Interfax

Rusya'nın ilk özel haber ajansı olarak 1989 yılında kurulan Interfaks 20'ye yakın ülkede faaliyet göstermekte. 100 fazla yayımla farklı dillerde günlük 4000'den fazla haber yayınlıyor. Günümüzde diğer ülkelerin haber ajansları ile en fazla iş birliği yapan Rus haber ajansı konumunda. Ülkedeki think-tank kurumlarına ciddi destekte bulunan medya kuruluşlarının başında geliyor. Rusya ve BDT bölgesindeki haber ve gelişmeleri dünya ile paylaşmaktadır.³² Interfax grubunun bütün siteleri aşağıdaki gibidir:³³

---

31 **Rossiyskaya Gosudarstvennaya Radioveshchatel'naya Kompaniya «Goloss Rossii»** (The Russian State Radio Broadcast Company “Russian Voice”), <http://www.fapmc.ru/rospechat/rospechat/lwr/state/item135.html>, (12.06.2014)

32 **Ob Interfakse** (About Interfax), <http://group.interfax.ru/txt.asp?rbr=1&id=6>, (12.06.2014)

33 **Vse Sayty Gruppy Interfaks** (All Sites Groups Interfax), <http://group.interfax.ru/sites.asp>, (12.06.2014).

www.interfax.ru – Bilgi Portal www.interfax-russia.ru – Bölgesel Haber Portal www.interfax.com – Kurumsal İngilizce Portal www.finmarket.ru – Finans ve Piyasa Portal www.interfax.kz – Kazakistan Portal www.interfax.az – Azerbaycan Portal www.interfax.by – Batı Portal www.interfax.com.ua – Ukrayna Portal www.interfax-religion.ru –Rusya’da Diğer Ülkelerde Dini Yaşam www.bki-okb.ru – Ortak Kredi Kayıt Bürosu www.dnb.ru – Dünyadaki Şirketler Hakkında www.e-disclosure.ru – İhracat Yapan Firmaların Bilgileri www.gde24.ru – İş Dünyası Rehberi www.ideal.ru – ETER Analitik Ve Bilgi Sistemi	interfax-era.ru – Bölgesel Şirketlerin Eko-Enerji Derecelendirme Portal www.interfaxenergy.com - Interfax Global Energy Service Bilgi Ve Hizmet Servisi www.ispark.ru – SPARK E- Ticaret rating.interfax.ru/ - Moody’s Interfax Derecelendirme Ajansı www.rusbonds.ru – Rusya Piyasası Hakkında Portal www.russianeconomy.ru - Rusya Bölgesel Ekonomi Sayfası www.scan-interfax.ru – SKAN Veri Tabanı www.spark-interfax.ru – SPARK Haber Sitesi www.unirating.ru – Üniversitelerin Ulusal Değerlendirmesi
--	---

1.2.2. Rusça Yayın Yapan Medyanın Desteklenmesi

Rospeçat ve Rusya’nın Sesi Radyosunun organize ettiği ve desteklediği Uluslararası Rusça yayın yapan medya Kongresinde 2011 yılından itibaren faaliyete başlamıştır. 26 Ekim 2013 tarihinde Moskova’da gerçekleşen III. Uluslararası Rusça yayın yapan medya Kongresinde 30 ülkeden yaklaşık 70 televizyon, radyo, basılı ve elektronik medya temsilcileri bir araya gelmiştir.³⁴

34 **Russkoyazychnyye SMI Za Rubezhom, Obyedinyaytes’!**, (Russian Media Abroad “Be Unites”), http://rus.ruvr.ru/2013_10_26/Ruskojazychnie-SMI-za-rubezhom-obedinajtes-4079/, (25.05.2014)

Gerçekleşen toplantıdan sonra V. Putin; yurt dışında Rusça yayın yapan Medya'ya destek verileceğini ve bunun takibatını Rocpeçat'ın yapacağını açıklamıştır.³⁵

1.2.2.1. BDT Ülkeleri

- Kazakistan'da Rusça yayın yapan medya

Kazakistan'da basılı ve internet yayını bakımında hem ulusal hem de yerel gazete ve dergiler oldukça kapsamlı yere sahiptir. Ülkede 220 ulusal gazete ve 312 dergi yayınlanmaktadır.

Gazete: 83 Kazakça, 88 Rusça, 32 Rusça-Kazakça ve 17 Ortak toplamda 220 gazete. Dergi: 65 Kazakça, 120 Rusça, 97 Rusça-Kazakça ve 30 Ortak toplamda 312 dergi mevcut. *Kablolu TV*: ALMA TV, IKON TV, DIGITAL TV, ORT, ROSSIYA, NTV, REN TV, KULTURA, TVTS, TV 3, DTV, DISCOVERY, EURONEWS, EUROSPORT, MIR ve YEVRASIYA Büyük şehirlerde eşit şekilde Rusça-Kazakça yayın yapan kanallar: ASTANA, TAN, NTK, YEL ARNA, KTK ve RAKHAT

Gazeteler: Izvestiya-Kazakhstan, Komsomol'skaya pravda v Kazakhstane, Argumenty i fakty – Kazakhstan ve Moskovskiy komsomolets v Kazakhstane. *İnternet Gazete*: Astana, Almaty, Kazakhstan, Kazakh.Ru, shimkent.info, Karaganda, Shymkent, uko.kz, Yuzhnyy Kazakhstan, Zhurnal DirektorKZ ve Industrial'naya Karaganda.³⁶

---

35 **Pravitelstvo Podderzhit Russkoyazychnyye SMI Za Rubezhom** (The Government Support Russian Media Abroad), <http://izvestia.ru/news/543554>, (25.05.2014)

36 “**Analiz Otnosheniya Naseleniya Stran SNG K Prodvizheniyu Rossiyskoy Kultury Na Territorii Etikh Stran** (Analysis of Attitude The People of CIS Countries To Promote Russian Culture on the Territories of These Countries)” Otchet, Institut Diaspory I Integratsii (Report, Institute of Diaspora and Integration) (Institut Stran SNG (CIS Institute)) Moskva, 2012, http://mkrf.ru/upload/mkrf/mkdocs2012/08_11_2012_2.pdf, s. 76-81.

- Kırgızistan'da Rusça yayın yapan medya

Kırgızistan ulusal medyasının %70 Rusça yayın yapmaktadır. Kitap piyasasının % 50'si Rusça kitaplardan oluşmaktadır.

Gazeteler: Rossiyskaya gazeta, Komsomol'skaya pravda, Moskovskiy komsomolets, Argumenty i fakty, Dlya Vas, Vecherniy Bishkek, MSN, Megapolis, N'yus Aziya, Chuyskiye izvestiya, Slovo Kırgyzstana, Ekho Osha, Novyy Kırgyzstan, Belyy parokhod, Slovo Kırgyzstana, Kabar, AKIpress, 24 kg, Fergana, Litsa, Slovo Kırgyzstana, Vesti, (Kara-Balta), Vesti. KG, Obshchestvennyy reyting ve K-News.

Dergi: Literaturnyy Kırgyzstan-dergisi. **Kanal:** Kanal 5, MTRK "Mir" kanal, OTRK "Kamu birinci kanal", Obshchestvennoye televideniye – ELTR ve NTS.

Radyolar: Rusça yayın yapan devlet ve özel radyolar mevcuttur. Özel Piramida, Maks, O-key, Tatina. Rusya radyo şubeleri (Yevropa-plyus, Russkoye radio, Avtoradio, Shanson, Love-radio).³⁷

- Beyaz Rusya'da Rusça yayın yapan medya

Gazete ve Dergiler: Mogilevskiy vedomosti, Sovetskaya Belarus, Vecherniy Minsk, Narodnaya gazeta, Vesti Pervomayskogo rayona, 7 dney ve Belorusskaya niva.

TV-Radyo: Pervyy kanal, Lad, Belarus-TV, NTV-Belarus, Pervyy Natsional'nyy kanal Belorusskogo radio, Kul'tura, Belarus, Stalitsa, ve Radius-FM, Stolichnoye televideniye, Pervyy muzykal'nyy telekanal, Telekanal RTR-Belarus, Telekompaniya OKO-TV, Russkoye TV v Belarusi, MTRK "MIR", 8 kanal, Radio "Minsk", Radio "Minsk", Russkoye radio, Pilot-FM, Al'fa Radio.

İnternet Gazete: Belarus, Portal Belarusi, Minsk, minsk.gov.by,

---

37 **Russkoyazychnyye SMI v Kırgyzstane** (Russian Media in Kırgyzstan), <http://rusinkg.ru/galereya/russkoyazychnyye-smi-v-kyrgyzstane>, (17.06.2014) Bknz: http://mkrf.ru/upload/mkrf/mkdocs2012/08_11_2012_2.pdf, s.82-87.

Prezidentskiy portal, Minskiy gorodskoy portal, Belorusskiye novostive “oko.by”.³⁸

- Estonya'da Rusça yayın yapan medya

Gazeteler: Delovyye vedomosti, Den' za dnem, Komsomol'skaya pravda v Severnoy Yevrope, Severnoye poberezh'ye, Krengol'mskiy prospekt, Pyarnuskiy ekspress, Narva ve Molodezh' Estonii.

TV-Radyo: Pervyy Baltiyskiy kanal, Eesti Televisioon, 3+, Euro FM, Radio 4, Sky Radio ve Radio 100FM.

Siteler: Estoniya, Tallinn, rus.delfi.ee, esttravel.ru, Vesti dnya, Russkiy portal, solnet.ee, MUZ.Portal, estonianet.ru ve dobro.ee.³⁹

- Litvanya'da Rusça yayın yapan medya

Rusya Federasyonu'nun yumuşak güç geliştirme çabalarına son yıllarda Litvanya'da ki denemeleri iyi bir örnek teşkil edebilir. 2004 yılında Litvanya'nın AB'ye girmesi ile Batılı medyanın gecikmesi üzerine 2005-2007 yıllarında Rusça TV kanalları Litvanya'da en popüler bilgi kaynağı oldular ve Litvanya medyasını artan şekilde etkilediler. Bunda Litvanya'da yaşayan Rus azınlık, Litvanyalıların % 60'ının Rusça bilmesi kadar, Sovyet dönemine ilişkin pompalanan nostalji de etkili olmaktadır. Litvanya'daki LTV, TV3, LNK, BTV ve 5 Kalanas TV Kanalları 2005-2006 tarihleri arasında haftada 231 saat Rusya tarafından hazırlanan programları yayınladılar. Ayrıca onlarca radyo, dergi vb. medya vasıtası da bu yayınlara ilave oldu.⁴⁰

- Letonya'da Rusça yayın yapan medya

Gazete ve Dergiler: Biznes.lv, CAD/CAM/CAE Observer,

---

38 SMI v Belarusi (Media in Belarus), <http://www.belarus.russian-club.net/smi.html>, (19.06.2014).

39 SMI v Estonii (Media in Estonia), <http://www.estonia.russian-club.net/smi.html>, (19.06.2014).

40 Sait YILMAZ, “Rusya Federasyonu Yumuşak Gücü ve Egemen Demokrasi”, [http://usam.aydin.edu.tr/RUSYA_FEDERASYONU_YUMUSAKGUCU\(4a2c\).pdf](http://usam.aydin.edu.tr/RUSYA_FEDERASYONU_YUMUSAKGUCU(4a2c).pdf), (06.06.2014)

Komsomol'skaya pravda v Severnoy Yevrope, Klio, Nasha gazeta, Novaya gazeta, Biznes&Baltiya ve Vesti.

TV-Radyo: Double Radio, Russkoye radio v Latvii, Pervyy Baltiyskiy Kanal, TV5, LTV7, TV3, Domsкая ploshchad, MixFM, Radio Baltkom ve Radio Baltkom.

İnternet Gazete: Vsya Latviya, dialogi.lv, rodina.lv, Daugavpils, rus.tvnet.lv, Liyepaya, Latviya, meeting.lv ve Riga.⁴¹

- Moldova'da Rusça yayın yapan medya

Gazete: “Nezavisimaya Moldova”, “SP”, “KP”, “Logos-Press”, “Moldavskiye vedomosti” ve “Russkoye slovo”. **Dergiler:** “Rusin”.

TV-Radyo: “Nashe Radio”, “2Plus”, “BTV”, “Katrin TV”, “Beltskiy kanal”, “Moldova-1” “Muzykal'nyy kanal «Muz TV Moldova»”. Kanal “Praym” Rusya Pervyy kanal - Moldova. “AvtoRadio”, “Khit FM (Moldova)” ve “Radio 7 (Kishinov)”.

Siteler: “Moldova”, “Vsya Moldova”, “Moldaviya”, “Bel'tsy”, “tirazh.net”, “Kishinev”, “Tiraspol”, “ava.md” ve “Novosti Moldovy”.⁴²

- Azerbaycan'da Rusça yayın yapan medya

Azerbaycan'da kaydı olan 42 kanal mevcut. Bunlardan Rusça yayın yapan 2 kanal bulunmakta “Rossiya” ve “Perviy Kanal”.⁴³

- Ermenistan'da Rusça yayın yapan medya

Gazeteler: “Delovoy Ekspres”, “Arovot”, “AZG”, “Novoye vremya”, “Golos Armenii”, “Yerkir”, “Yerkamas” ve “İravunk”.

41 **SMI v Latvii (Media in Latvia)**, <http://www.latvia.russian-club.net/smi.html>, (19.06.2014)

42 **SMI v Moldavii (Media in Moldova)**, <http://www.moldova.russian-club.net/smi.html>, (19.06.2014).

43 **SMI v Azerbaydzhana (Media in Azerbaijan)**, <http://www.azerbaijan.russian-club.net/smi.html>, (19.06.2014).

Dergi: “Aniv”. **Radyo:** “Arzagank” ve “Radio Van”.

Siteler: “Novaya Armeniya”, “armenica.info”, “Armyane”, “hayastan.tsom”, “acher.ru”, “barev.net”, “haylife.ru” ve “armyani.net”.

- Gürcistan'da Rusça yayın yapan medya

Gazeteler: “Svobodnaya Gruzia”, “Georgian Times”, “Vecherniy Tbilisi” ve “Civil Georgia”.

Dergiler: “Celebrities”.

İnternet siteleri: “georgia-tours.com.ua”, “Novosti Gruzii”, “Gruzia Online”, “Tbilisi Trevel”, “sololaki.ru”, “davisvenot.ge” ve “Kavkaz”.⁴⁴

- Tacikistan'da Rusça yayın yapan medya

Tacikistan'da Rusça ve Rusça-Tacikçe yaklaşık 50 yayın yapılmaktadır.

Gazeteler: “Narodyana Gazeta”, “Krim-info”, “Biznes i politika”, “Nerui sukhan”, “Dzhumhuriyat”, “Minbari khalk”, “Charkhi gardun”, “Todzhikiston”, “Khovalar”, “Avesta”, “Varorud” ve “Veçerniy Duşanbe”;

Dergiler: “Pamir”, “izvestiya AN RT” ve “Ruskiy yazık i literatura v şkolah Tacikistana”. **Kanal:** “Sadoi Duşanbe (Golos Duşanbe)” günlük 2 saat Rusça yayın yapmakta ve Salı günleri “Rusya-Tacikistan: Most Drujbi” programı işlenmekte.

Radyo: “Radyo Tacikistan”, “Aziya-Plus” ve “Russkoye Radio Oriyeno”⁴⁵

- Türkmenistan'da Rusça yayın yapan medya

Gazeteler: “Turkmenistan”, “tminfa.net”, “turkmeny.h1.ru”, “Turkmeniya”,

---

44 SMI v Gruzii (Media in Georgia), <http://www.georgia.russian-club.net/smi.html>, (19.06.2014).

45 Mekhriniso Bozorovna Nargızbekova, “**Russkiy Yazık V Tazhikistane**” (Russian Language In Tajikistan), Tazhikistan Gosudarstvennyy Natsional'nyy Universitet (The Tajik State University), <http://www.helsinki.fi/slavicahelsingia/preview/sh35/pdf/20.pdf>, 2008, s.236.

İnternet siteleri: “TurkmenInform”, “ashga.net”, ve “Internet-gazeta”.⁴⁶

- Ukrayna’da Rusça yayın yapan medya

Dergi ve Gazeteler: “Kommersant”-Ukraina”, Ekspert-tsentr - Internet gazeta”, “Den”, “Gorod – inform”, “Mediaport”, “Prem’yer”, “Utro-ru”, İnternet Gazete: “Ukraina-ru”, “RBK-Ukraina “, “Ukrainskiye Novosti”, “Ukraina - novosti “, “Ukraina cegodnya “, “RIA Novosti – Ukraina”, “NEWSru.ua”, “Korrespondent”, “AMI-Novosti-Ukraina - informatsionnoye agentstvo”, “META–Ukraina”, “Obozrevatel”, “Info Kiyev”, “Nash Donetsk”, “UBP”, “Ukrainskiy biznes resurs” ve “Biznes-Portal”.

Radyo: “Russkoye radio – Ukraina”, “Yevropa-plyus-Ukraina”, “Stil’noye radio”, “Radio Sharmanka”, “Radio Shanson”, “Radiostantsiya “NOVAYA VOLNA”, “Radiostantsiya “Melodiya”, “Radiostantsiya” ve “Nashe radio”.⁴⁷

- Özbekistan’da Rusça yayın yapan medya

Gazeteler: “Vybiray”, “Darakchi”, “Tashkentskiye Kuranty”, “Gazeta.uz”, “Gornyy vestnik Uzbekistana” ve “Internet v Uzbekistane”.**Radyo:** “Tashkent”, “Navruz”, “ORYAT”, “Uzbeqim taronasi”, “GRAND”, “AVTORADIO”, “Ekho Doliny”, “Uzbekistan”, “Yoshlar”, “MAKSIMA”, “Poytakht” ve “Mash”al”.

Dergi: “Ekonomicheskoye obozreniye” ve “Elita Obshchestva”.

Siteler: “Portal pravitel’sstva Uzbekistana”, “Natsional’nogo Informatsionnogo Agentstva Uzbekistana”, “Natsional’noye Informatsionnoye Agentstvo podpiski”, “Samarkand”, “Andizhan”, “Bukhara”, “Sayt Samarkandskoy molodozhi”, “Chirchik Online”, “Navoi.go”, “Novosti Uzbekistana”, “Dzhizak on-line”, “Moy gorod”, “TASHKENT.UZ -

---

46 SMI v Turkmenistana (Media in Turkmenistan), <http://www.turkmenistan.russian-club.net/smi.html>, (19.06.2014).

47 SMI na Ukraine (Media in Ukraine), <http://www.ukraine.russian-club.net/smi.html>, (19.06.2014).

Virtual'nyy gorod" ve "FromUz.Com"⁴⁸ şeklinde sıralanabilir.

1.2.2.2. Avrupa Ülkeleri

(Avrupa'da Rus İttifakı)

Avusturya

Gazete: Gazeta sooteçestvennik. **Dergiler:** Vena po-Russkiy, Noviy Venskiy Jurnal. **Siteler:** Avstriya, govoryashchaya po-russki.

Belçika

Siteler: Ruskiye v Belgii, Forum o Belgii, Brüsselki ve Russkaya belgiya

Büyük Britanya

Gazeteler: Londonskiy kuryer, London info, Russian Courier, Russian London ve Gazeta dostijeniya. **Rus siteleri ve kuruluşları:** Russkoyazychnaya obshchina Britanii, Sayt Londonskoy shkoly russkogo yazyka i literatury, Assotsiatsiya kul'turno-obrazovatel'nykh ob'yedineniy "Yevrolog-UK", Koordinatsionnyy Sovet rossiyskikh sootechestvennikov v Velikobritanii, Britain 4 You, CKOMOPOX - Internet-radio, Biznes-direktoriya russkoyazychnoy Britanii, Ruskiye organizatsii Velikobritanii v Yevrokataloge.

Macaristan

Dergiler: Rossiyskiy kuryer ve Vengerskiy kuryer.

Almanya

Gazeteler: Russkaya germaniya ve Evropa-ekspress. **Siteler:** germany.ru ve Rupartner.

Yunanistan

Gazeteler: Mim o omonia **Siteler:** Russkaya gresiya, Ruskiye afını, greek.ru.

---

48 SMI v Uzbekistane (**Media in Uzbekistan**), http://www.uzbekistan.russian-club.net/smi_radio.html, (19.06.2014).

Danimarka

Siteler: Russkiy dom v danii, Russkoye obşestvo v danii , Rusmedia ve Russkoye provaslavnaya serkov v danii.

İrlanda

Gazeteler: Russian İreland

İspanya

Siteler: Russkaya İspaniya, RussianSpain.com, Spain.org.ru, İspaniya.NET

İtalya

Siteler: İtaliya po-russkiy *Dernek*: Unita - Kul'turnaya assotsiatsiya vykhodtsev iz eks-SSSR, Petrushka” - Sotsial’no-Kul’turnaya Assotsiatsiya, Russkiy klub - Russko-ital’yanskaya kul’turnaya assotsiatsiya, Tsentr Rossiyskoy Kul’tury v Rime, Berjozka-Betulla - Assotsiatsiya russkoyazychnykh v Verone Assotsiatsiya YEVROEST v Verone.

Kıbrıs

Gazeteler: Vestnik Kıpra.

Dergiler: Delovoy jurnal “Uspeşnyy biznes”

Siteler: Russkiy kıpr ve Successful Business

Hollanda:

Siteler ve kuruluşlar: Ruden, Russkaya şkola v rottordame, Russkyaziçny benilüks, Dver v gollandiyu, Russkaya şkola “mozaik” g. Amersfoorta, Puşkinskaya şkola, Novosti benelüks, Orange smile, Russkaya provaslavnaya serkov v amsterdame ve Hram aleksandra nevsogo v potterdame.

Norveç

Dergiler: Sooteçestvennik.

Rusya'nın Yumuşak Güç Araçları

Siteler: Russko-norvejskiy katalog, Russkiy dom v norvegii ve Russkiy portal.

Polonya

Dergiler: Russkiy kuryer varşavı ve Peredaça russkiy golos.

Siteler: Yevropa.ru, Varshava po-russki.

Finlandiya

Dergiler: Focus.

Gazeteler: Spektr.

Radyo: Golos Suomi.

Siteler: Sumoi.ru, Finoved, Vse.fi.

Dernek: www.faror.com

Fransa

Gazeteler: Russkaya-mısl.

Siteler: Sayt sentra russkogo yazıka i kulturi ve Maksim-endrko,⁴⁹ maxime⁵⁰

Çek Cumhuriyeti

Radyo: Radio praga.

Siteler: “Russkiy Proyekt” v Chekhii.

---

49 **Yevropeyskiy Russkiy Alyans** (EU Russian-Speakers Alliance), <http://www.ursa.eu/node/562>, (17.06.2014)

50 **Russkaya Frantsiya** (Russian France), <http://maxime-and-co.com/carte/>, (03.05.2015)

İsviçre

Siteler: Russkaya Shveysariya.

İsveç

Gazeteler: rurik.se. **Siteler:** Domashnaya stranitsa russkogovoryashih vermlanda, Nashi v shvedsii, Russko-shvedskoye obshestvo i kulturi v geteborge, Russkoye obshestvo “klanka” v dalarne, Russkiy detskiy klub “kolobok”, Obshestvo “vstrecha”, Tovarishstvo “russkiy dom”russko-shvedskiy kulturniy sentr v luleo, İnternasionalnoy biblioteki stokgolma na russkom yazıke, Peredaça “u samovara”, Top dance studio, Yuridicheskoye byuro madeleine kaarik⁵¹

Türkiye

Dergiler: Roxolana <http://www.roxolana.net/>, Gündem Rusya <http://www.gundemrusya.com/> ve Laleli Dergisi <http://www.lalelidergisi.net/ru/>. Türkçe-Rusça Politika, Ekonomi ve Yaşam Dergisi olan Gündem Rusya Dergisi, iki ayda bir e-dergi formatında da çıkarak internet ortamında e-dergi formatındaki ilk “Türkçe-Rusça Politika, Ekonomi ve Yaşam Dergisi” olarak yine alanındaki büyük bir boşluğu doldurmuş bulunmaktadır.

Kanallar: <http://www.vestiturkey.com/>, <http://www.trt.net.tr/russian/>, (TRT Haberleri AA, AFP, AP, Reuters, DPA, ATSH, EFE, MENA, İTAP-TACC, XINHUA ajanslarından destek almaktadır). **Radyolar:** Rusya'nın sesi radyosu <http://www.rsfmradio.com/>. Umut Radyosu (Antalya'da 1995 yılında haftalık Rusça yayın yapmaktaydı Temmuz 2014 itibariyle erişim sağlanamıyor). **Ajanslar:** <http://ru.cihan.com.tr/home/>, <http://www.aa.com.tr/ru/>.⁵²

İnternet gazeteler: Moskovskiy Komsomolets – Turtsiya <http://www.mk-turkey.ru/>, Argumenty i Fakty - Turtsiya <http://www.aif-turkey.ru/>, Vesti Turtsii.

51 **Yevropeyskiy Russkiy Alyans** (EU Russian-Speakers Alliance), <http://www.eursa.eu/node/562>, (17.06.2014)

52 <http://www.gundemrusya.com/>, (15.06.2014)

Bosfor <http://www.vestiturkey.com/>, Novosti Turtsii <http://www.turknews.ru/>, Gambit <http://www.rusgazete.ru/>, Antalya Segodnya <http://antalyatoday.ru/>, Gazetem (Rusya'daki Türk göçmenlere yönelik Türkçe gazete) <http://gazetem.ru/>, <http://tr.sputniknews.com/>, <http://ru.turkrus.com/>.

Rossotrudniçestvo eski başkan yardımcısı Georgiy L. Muradov; Ukrayna'da 10 milyon, Kazakistan'da 5-6 milyon, Baltık ve BDT ülkelerinde Rusça konuşan soydaşlarının bulunduğunu ifade etmiştir.⁵³ **Günümüzde** Rusya'nın ve Rusçanın en fazla etkili olduğu ülkelerin Kazakistan ve Kırgızistan olduğu söylenebilir. Bunun dışında Avrupa ülkelerinde Rusya'nın sahip olduğu ve desteklediği medya yayını bulunmaktadır. Avrupa ülkelerinde yaklaşık 55 gazete ve dergi yayını ve 58 internet gazete, dergi ve Rusça siteler yayını yapmaktadır.⁵⁴

1.3. A. M. Gorçakov Kamu Diplomasisi Vakfı

(Kamu Diplomasisi Oluşturma)

Şubat 2010'da Devlet Başkanı'nın imzaladığı kararnameyle kurulan Vakıf, Rusya'da dış politika alanında faaliyet gösteren yerel destekli sivil toplum kuruluşlarının ortak kamu diplomasisi dili geliştirmelerini amaçlamaktadır.

Uluslararası ilişkiler alanında, sosyal, kültürel, eğitsel, bilimsel ve yönetim programlarının ilerlemesini,

Hedeflere ulaşmak için medya ve bilgi kaynaklarına desteklemek.

Yurt dışında ekonomik ve sosyo-politik inovasyon, kamu diplomasisi mevcut süreçleri. Danışmanlık ve izleme analizinde bulunmak.

---

53 **V Moskve startoval III Mezhdunarodnyy Kongress Russkoyazychnykh Veshchateley** (The Third International Congress of Russian-Speakers Broadcast), http://rus.ruvr.ru/2013_10_26/V-Moskve-startoval-tretij-Mezhdunarodnij-kongress-russkojazychnih-veshchatelej-1036/, (07.06.2014)

54 **Yevropeyskiy Russkiy Alyans** (EU Russian-Speakers Alliance), <http://www.eursa.eu/node/562>, (17.06.2014)

Kendi konularında bilgi ve danışmanlık hizmetlerinin sağlanması, konferans, seminerler, sergiler, sempozyumlar, iş toplantıları, organizasyonu bulunmak.

Yurt dışında bulunan Rusça yayın yapan medyaya destek sağlamak.

Bilgi merkezlerinin kurulmasını desteklemek.

Demokrasi ve insan hakları alanında uluslararası işbirliği sağlamak.

Rusya'nın yurt dışında entelektüel, kültürel, bilimsel ve iş potansiyelinin ilerlemesini teşvik etmek.⁵⁵

Vakıf “Gelecek İçin Diyalog” programı adı altında yıllık eğitim ve bilimsel projeler yapmaktadır. Uluslararası ilişkiler, siyaset bilimciler, gazeteciler, araştırma merkezleri ve sivil toplum kuruluşlarından oluşan ve özellikle BDT ve Baltık ülkelerine hitap etmektedir. Bu platformlarda güncel uluslararası sorunlar ele alınmaktadır. 22 Aralık 2013 tarihinde gerçekleştirilen “Gelecek İçin Diyalog” programına orta, doğu ve güney Avrupa’dan genç uzmanlar katılmıştır.⁵⁶

1.4. Rusya Uluslararası İlişkiler Konseyi - (PCMI)

(Dış Politika Yapımı ve Strateji Geliştirme)

Şubat 2010’da Devlet Başkanı Dmitriy Medvedev’in imzaladığı kararnameyle kurulan konsey, dış politika yapım sürecinde en etkili kurumlardan birisi olarak kabul edilmektedir. Dış İşleri Bakanlığı ve Eğitim Bakanlığıyla ortak faaliyet yürütmektedir. Konsey üyelerinin birçoğu, Rusya’nın dış politika çizgisini belirleyen ekipte yer almaktadır. Dış politika uzmanların yetiştirilmesi, uluslararası ve bölgesel politikaların gelişmesine

55 **Missiya i Zadachi** (Mission and Tasks), <http://gorchakovfund.ru/about/mission/>, (05.06.2014).

56 Khachik Galstyan, “**Gorchakovskaya Ploshchadka - “Myagkaya Sila” V Deystvii**” (Gorchakovskaya Area “Soft Power” in Actionh), <http://gorchakovfund.ru/news/10904/>, (05.06.2014).

katkıda bulunmaktadır.⁵⁷ Uluslararası politikada Rusya dış politikası çıkarlarını geliştirmek ve bilimsel konferans, yuvarlak masa toplantıları ve seminerlerin düzenlenmesini sağlamak. En önemli faaliyetlerinden biri akademik makale ve projelerin hazırlanmasıdır. Konsey, son dönemdeki yayınlarıyla dış politikada “yumuşak güç” konusunda vurgu yapmaya başlamıştır.⁵⁸

İşbirliği İçinde Olduğu Kurum ve Kuruluşlar.

Rusya Bilimler Akademisi'ne bağlı Şarkiyat Enstitüsü, Dünya Ekonomisi ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü, Uzak Doğu Enstitüsü, ABD ve Kanada Enstitüsü, Uzak Doğu Enstitüsü, ABD ve Kanada Enstitüsü, Moskova Devlet Üniversitesi, Moskova Devlet Uluslararası İlişkiler Enstitüsü, Rusya Dış İşleri Bakanlığı Diplomasi Akademisi, Latin Amerika Enstitüsü, Afrika Enstitüsü, Etnoloji ve Antropoloji Enstitüsü, Dışişleri Bakanlığı Enstitüsü, Uzak Doğu Üniversitesi. Bölgesel Üniversiteler: St-Petersburg Devlet Üniversitesi, Ural Bölgesel Üniversitesi, Kuzey Arktik Federal Üniversitesi, Baltık Federal Üniversitesi. BRIKS Ulusal Araştırma Komitesi, Enerji ve Güvenlik Merkezi, A. M. Gorçakov Kamu Diplomasisi Vakfı, Rusya Stratejik Araştırmaları Enstitüsü.⁵⁹

1.5. Dış Politika ve Savunma Konseyi (CBOII)

(Dış Politikada Savunma Stratejisi Geliştirme)

Şubat 1992'de bir grup etkili siyasetçi, iş adamı ve askerî-sınai alanda uzmanlaşmış kişiler tarafından STK olarak kurulan konsey, son dönemde Rusya'nın dış politika ve savunma stratejilerinde önemli bir konuma sahip.

57 **Dmitriy Medvedev Podpisal Rasporyazheniye «O Sozdanii Yekommercheskogo Partnerstva «Rossiyskiy Sovet Po Mezhdunarodnym Delam»** (Dmitriy Medvedev Signed The Order “About the Creating Non-Profit Partnership” “Russian International Affairs Council”), <http://kremlin.ru/news/6779>, (24.05.2014).

58 **Obshchaya informatsiya** (General Information), <http://russiancouncil.ru/about-us/rsmid/>, (12.05.2014).

59 **Tsifry, Fakty I Sobytiya /2013** (The figures, Facts & Events / 2013), http://russiancouncil.ru/common/upload/RIAC_Report_2013.pdf, (14.06.2014).

V.Putin'in birçok danışmanının da yer aldığı Konsey, dış politikada yumuşak güç enstrümanlarını kullanarak "stratejik vizyon" oluşturmaya çalışıyor. Günlük çalışmalarını gayri resmi olarak toplanan Dış Politika ve Savunma Konseyi üyeleri; konferans, seminer, araştırma projeleri, bilgi ve lobi faaliyetlerinde bulunmaktadır. Dış Politika ve Savunma Konseyi, parlamento ve hükümet organları ile koordineli çalışmaktadır. Bunlar; Rusya Federasyonu Başkanı, Dış İşleri Bakanlığı, Savunma Bakanlığı, Duma'da bulunan Komiteler, Dış ve Savunma Konseyi, diğer askeri birimler, Rusya'da ve yurt dışında akademik enstitüler ve araştırma kuruluşlarıyla işbirliği içinde çalışmaktadır.⁶⁰

Rusya'nın yumuşak gücünün etkin bir şekilde uygulanması için stratejik planlama yapan bazı kurumlar da bulunmaktadır. Rossotrudnichestvo'nun, ülkenin dış politika yönelimini belirleyen Dış Politika ve Savunma Konseyi, Uluslararası İlişkiler Konseyi ve A. M. Gorçakov Vakfı gibi kurumlar, think-tank merkezleri şeklinde faaliyet göstermektedir. Alternatif dış politika stratejileri geliştiren bu merkezler aracılığıyla Rusya Federasyonu Dışişleri'nin hem yurt içinde hem de uluslararası arenada kamu diplomasisi alanında etkinliğini arttırmaktadır. Bölgesel krizlerde Moskova'nın pozisyonunun belirlenmesi, Transatlantik güvenlik yapılanmasına Rusya Federasyonu'nun dâhil edilmesi, Doğu-Batı enerji koridorunda Rusya'nın güvenilirliğinin pekiştirilmesi gibi birçok konularda bu kurumların etkinliği ciddi ölçüde artmaktadır. Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanlığı ile organik bir bağa sahip olan bu kurumlar aynı zamanda akademik camia ile ortak çalışmalar yürütmektedir. İşin medya ve finans boyutu ise büyük oranda devlet tarafından desteklenmektedir. Her ne kadar küresel etkinliği yeterince güçlü olmasa da Rus medyasının nitelik ve nicelik bakımından kapasitesi her geçen gün daha da artmaktadır. Yurt dışında yumuşak gücün finansmanı noktasında ise bu alanlardaki kuruluşların önemli bir kısmının Kremlin'in kontrolünde olması, özel sektör yardımlarının devletin belirlediği alanlara akmasına neden olmaktadır".⁶¹

Günümüz dünyasında zaman zaman "sert güce" başvurulmasına

60 **O sovete** (About the Council), <http://svop.ru/about/>, (12.05.2014).

61 Kerim Has, a.g.m., s. 60.

rağmen genel itibariyle devletler “yumuşak güce” kanallarını kullanmaya başlamışlardır. Yumuşak gücü aktif şekilde kullanan ABD'nin zaman zaman “sert güce” başvurduğuna şahit olunmaktadır. Bu olaylar “yumuşak güç”ü devre dışı bıraktığı anlamına gelmemektedir. ABD'nin günümüzde negatif imajının arkasında yanlış değerlendirme ve politika tercihlerinin olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle George W. Bush dönemi ve 11 Eylül saldırıları, Ortadoğu'ya saldırgan politikalar güden bir ABD yönetiminin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Birbirini takip eden Afganistan ve Irak savaşları ile “teröre karşı savaş”ın İslam ülkelerine karşı savaş olarak algılanması ABD'yi bölgede en çok nefret edilen ülke haline getirmiştir.⁶² B. Obama'nın Başkan olarak seçilmesiyle ABD'nin negatif imajını düzeltmek için ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Ancak dünyada oluşan olumsuz algıyı değiştirmek için uzun süreç gerektirmektedir. ABD, olumsuz olan bu imajın düzelmesi için yumuşak güç kanallarını kullanmaktadır.

Uzun dönemli stratejileri olan devletlerin, bilgi çağının aracı olan medyayı iyi ve kontrollü bir şekilde kullanması ve desteklemesi gerekir. Yukarıda değinilen kurum ve kuruluşlar günümüz dünyasında Rusya'nın imajını düzeltmeye yöneliktir. İnsanların bilinçaltındaki olumsuz Rusya algısını değiştirmek hem devlet hem de özel sektör kanallarıyla sürdürülmektedir. Bu kanalların aktif şekilde kullanılması halinde olumsuz olan Rusya algısının pozitif dönüşmesinde büyük katkı sağlayacaktır.

SONUÇ

Rusya'nın dış politika öncelikleri BDT bölgesi ve uluslararası platformlarda ekonomik, askeri güçle birlikte yumuşak gücünü kullanmaya başlamasıdır. Rusya'nın dış politikasında “yumuşak güç”ü bir araç olarak desteklemesi “sert güç”ten vazgeçmiş anlamına gelmiyor. Dış politikanın yeni araçları sadece eski yöntemlerin tamamlayıcısıdır. Nerede hangi gücün kullanılması gerekiyorsa onu ön plana çıkarmaktadır. Rusya'nın olumsuz algısını düzeltme adına faaliyete başlayan kurumlar etkisini göstermektedir.

---

62 Tuğçe Ersoy Öztürk, a.g.e, s. 1.

Günümüzde Rusya dediğimizde insanların bilinçaltında olumsuz resim yatmaktadır. 1990 Tarihinden sonra ülkenin ekonomik ve sosyal felakete sürüklendiği aynı zamanda özelleştirme kapsamında ülkenin önemli sektörlerini yabancı sermayenin eline geçmiştir. Çeçenistan savaşı, Zengin iş adamlarına (oligarklara) yapılan operasyonlar, Gürcistan ve Ukrayna’da meydana gelen savaş özellikle Kırım’ın ilhakı söz konusu. Bunların hepsini bir araya getirdiğimizde ortaya olumsuz tablo çıkmıştır ve bu çerçevede ülkenin imajına zarar vermiştir. Bu imajı düzeltme adına bazı devlet kurumları seferberlik ilan etmiştir. Şunu da vurgulamakta fayda vardır, SSCB sisteminden kalma Rusça eğitim sınıfları BDT ülkelerinde varlığını devam ettirmektedir. Özellikle Orta Asya ülkelerinde Rusça eğitim veren sınıflar yüksek orandadır. Aynı zamanda bölge halkları okullarda Rusça sınıfların korunması ve yeni sınıfların açılması talebinde bulunmaktadırlar. Özetlemek gerekirse Rusya zayıfladığı bölgelerde tekrar söz sahibi olmaya başlamıştır.

KAYNAKÇA

- AYDOĞAN, Bekir, “**Rapor: Güç Kavramı ve Kamu Diplomasisi**”,
http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/guc_kavrami_ve_kamu_diplomasisi_-_bekir_aydogan-pdf.pdf, 10.05.2014.
- AKÇADAĞ, Emine, “ABD'nin Kamu Diplomasisi Stratejisi: Akıllı Güç...”,
<http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/abdkdstratejisi.pdf>, 10.05.2014.
- **Analiz Otnosheniya Naseleniya Stran SNG K Prodvizheniyu Rossiyskoy Kultury Na Territorii Etikh Stran (Analysis of Attitude The People of CIS Countries to Promote Russian Culture on the Territories of These Countries)**, Otchet Institut Diaspory I Integratsıı (Report , Institute of Diaspora and Integration) (Institut Stran SNG (CIS Institute)) Moskva, 2012, http://mkrf.ru/upload/mkrf/mkdocs2012/08__11_2012_2.pdf, s.76-81.
- ARPACIOĞLU Kenan, **Kamu Diplomasisi Perspektifinden ABD Dışışleri Bakanlığı Eliyle Düzenlenen “Yasama Akranları Programı” ve İzlenimleri**, TBMM-Dış İlişkiler ve Protokol Başkanlığı.
- GALSTYAN, Khachik, “Gorchakovskaya Ploshchadka - “Myagkaya Sila” V Deystvii” (Gorchakovskaya Area “Soft Power” in Actionh),
<http://gorchakovfund.ru/news/10904/>, 05.06.2014.
- “General info”, <http://rt.com/about-us/>, 05.06.2014.
- HAS, Kerim, “Rus Dış Politikasında Yükselen Trend Yumuşak Güç”, **Analist Dergisi**, s. 28 Haziran 2013.
- KALIN, İbrahim, “Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi”, <http://www.kdk.gov.tr/sag/turk-dis-politikasi-ve-kamu-diplomasisi/20>, 05.05.2014.

- KOÇAK Muhammed, “Rusya’nın Uluslararası İmajı ve Soçi 2014”, <http://odak.setav.org/page/rusyanin-uluslararasi-imagi-ve-soci-2014/14399>, 15.06.2014.
- KAZAKOV, Oleg, “Po puti Myagkoy Sily” (The Path Of “Soft Power”), **Rocciya v ATR** №3, 24 Sentyabr’ 2012 (Russia in ATR №3, 24 September 2012).
- “Rusya’nın yumuşak gücü: Rossotrudniçestvo”, http://turkish.ruvr.ru/2012_09_03/Rusyanin-yumusak-gucu/, 20.05.2014
- MAKLIS A., “Vozrozhdeniye Rossiyskoy «Myagkoy Sily» (Revival Russian Of “Soft Power”)”, 12.06.2014.
- Vse Sayty Gruppy Interfaks (All Sites The Groups Of Interfax), <http://group.interfax.ru/sites.asp>, 12.06.2014.
- V Moskve startoval III Mezhdunarodnyy Kongress Russkoyazychnykh Veshchateley (The Third International Congress of Russian-Speakers Broadcast), http://rus.ruvr.ru/2013_10_26/V-Moskve-startoval-tretij-Mezhdunarodnij-kongress-russkojazychnih-veshchatelej-1036, 07.06.2014.
- “Dmitriy Medvedev Podpisal Rasporyazheniye «O Sozdanii Yekommercheskogo Partnerstva «Rossiyskiy Sovet Po Mezhdunarodnym Delam”, (Dmitriy Medvedev Signed the Order About the Creading Non-Profit Partnership” “Russian İnternational Affairs Council”), <http://kremlin.ru/news/6779>, 24.05.2014 .
- “Yevropeyskiy Russkiy Alyans (EU Russian-Speakers Alliance)”, <http://www.eursa.eu/node/562>, 17.06.2014.
- KOSACHOV Konstantin İosifovich, “Rossotrudnichestvo Kak Instrument «Myagkoy Sily»” (Cooperation as an Instrument of “Soft Power”), <http://federalbook.ru/files/FS/Soderjanie/FS-26/V/Kosachev.pdf>, 10.06.2014.

Rusya'nın Yumuşak Güç Araçları

- “Missiya i Zadachi (Mission and Problems)”, <http://gorchakovfund.ru/about/mission/>, 05.06.2014.
- “Mezhvuzovskoye Sotrudnichestvo (Interuniversity Cooperation)”, <http://www.russia.edu.ru/obruch/mezhvuz/>, 11.06.2014.
- Mezhdunarodnyy Gumanitarnyy Forum «Russkiy Yazyk V Dialoge Kultur» Otkrylsya V Permi (International Humanitary Forum “Russian in Dialogue of Cultures” Opened in Perm), <http://rs.gov.ru/press/news/1913>, Erişim: 11.06.2014.
- MUKHAMETOV, Ruslan Salikhovich, “Kultura Kak Instrument Vneshney Politiki Rossii” (The Culture an Instrument of the Russian Foreing Policy), <http://journals.urfu.ru/index.php/Izvestial/article/view/607>
- “Myagkaya Sila» Rossii V Novom Tysyacheletii: İmeyushchiysya Potentsial İ Perspektivy Razvitiya” (Report “Soft Power” of Russia in New Milleniumi Existing Potential and Prospect of Development), <http://www.oprf.ru/ru/about/structure/structurenews/newsitem/19925?PHPSESSID=o46ef0qdgr0gefuhq93abddi87>, 05.06.2014.
- NARGIZBEKOVA, Mekhrinisso Bozorovna, “Russkiy Yazyk V Tazhikistane”, (Russian Language in Tajikistan)”, Tazhikistan Gosudarstvennyy Natsional’nyy Universitet (The Tajik State University), <http://www.helsinki.fi/slavicahelsingiensia/preview/sh35/pdf/20.pdf>, 2008.
- Fond Russkiy Mir, “Otchet Obosnovnykh Napravleniyakh Deyatelnost I Za 2013 God” (Fund of Russian World, A Report on the Main Activities for 2013), http://russkiymir2.ru/export/sites/default/russkiymir/ru/fund/docs/Report_2013.pdf, 11.06.2014.
- “Obshchaya informatsiya”, (General Information), <http://russiancouncil.ru/about-us/rsmd/>, 12.05.2014.

- “Ob Interfakse” (About Interfax), <http://group.interfax.ru/text.asp?rbr=1&id=6>, 12.06.2014.
- “O Deyatel’nosti Filialov Rossiyskikh Vuzov V Stranakh SNG I Baltii” (About the Activities of Branches of Russian Universities in the CIS and Baltic Countries),
<http://www.russia.edu.ru/obruch/sng/1102/>, 12.06.2014.
- “O soвете”, (About the Council), <http://svop.ru/about/>, 12.05.2014.
- **Kontseptsiya Federal’noy Tselevoy Programmy «Russkiy Yazyk» Na 2011 - 2015 Gody , Rasporyazheniyem Pravitel’sтва Rossiyskoy Federatsii Ot 7 Fevralya 2011 G. № 164-R** (The Conception of Federal Aim Programs “Russian Languages” for 2011-2015 Years, the Order by Governed of Russian Federation From 7 February 2011 № 164-P), http://svn.rs.gov.ru/sites/svn.rs.gov.ru/files/Prilozhenie_k_rasporyazheniyu_Pravitelstva_ot_07-02-2011_no164-r.pdf, 15.06.2014.
- **Pravitelstvo Rossiyskoy Federatsii, Postanovleniye Ot 20 Iyunya 2011 G. N 492,O Federalnoy Tselevoy Programme “Russkiy Yazyk” Na 2011 - 2015 Gody** (The Government of Russian Federation, Decision From 20 June 2011 Y. № 492, About Federal Aim Program “Russian Language” for 2011-2015 Years), http://www.programs-gov.ru/rusyazyk11_15/7-o-federalnoy-celevoy-programme-russkiy-yazyk-na-2011-2015-gody.html, Erişim: 10.06.2014.
- “Partnery” (Partners), <http://www.ruskiymir.ru/partners/>, 12.06.2014.
- “Pravitelstvo Podderzhit Russkoyazychnyye SMI Za Rubezhom”, (The Government Support Russian Media Abroad), <http://izvestia.ru/news/543554>, 25.05.2014.
- “Rossotrudnichestvo İ Yego Zarubezhnyye Predstavitelstva” (Russian Cooperation and Foreign Representatives Abroad), <http://www.mid.ru/nsite-sv.nsf/mnsdoc/08.03.025>, Erişim: 10.06.2014.

Rusya'nın Yumuşak Güç Araçları

- “Razvitiya Eksporta Obrazovatelnykh Usług Rossiyskikh Vuzov” (The Export Promotion of the Educational Service in Russian Universities), <http://russia.edu.ru/information/analit/official/4069/>, 11.06.2014.
- “Russkaya Frantsiya” (Russian France), <http://maxime-and-co.com/carte/>, 03.05.2015.
- “Rossiyskaya Gosudarstvennaya Radioveshchatel'naya Kompaniya «Goloss Rossii»” (The Russian State Radio Broadcast Company “Russian Voice”), <http://rus.ruvr.ru/about/>, 12.06.2014.
- “Rossiyskaya Gosudarstvennaya Radioveshchatel'naya Kompaniya «Goloss Rossii»” (The Russian State Radio Broadcast Company “Russian Voice”), <http://www.fapmc.ru/rospechat/rospechat/lwr/state/item135.html>, 12.06.2014.
- “Russkoyazychnyye SMI v Kyrgyzstane” (Russian media in Kyrgyzstan), <http://rusinkg.ru/galereya/russkoyazychnyye-smi-v-kyrgyzstane>, 18.06.2014.
- “Russkoyazychnyye SMI Za Rubezhom, Obyedinyaytes”, (Russian Media Abroad “Be Unites”), http://rus.ruvr.ru/2013_10_26/Russkojazychnyye-SMI-za-rubezhom-obedinjajtes-4079/, 25.05.2014.
- “SMI v Azerbaydzhanu” (Media in Azerbaijan), <http://www.azerbaijan.russian-club.net/smi.html>, 19.06.2014.
- “SMI v Belarusi” (Media in Belarus), <http://www.belarus.russian-club.net/smi.html>, 19.06.2014.
- “SMI v Gruzii” (Media in Georgia), <http://www.georgia.russian-club.net/smi.html>, 19.06.2014.
- “SMI v Estonii” (Media in Estonia), <http://www.estonia.russian-club.net/smi.html>, 19.06.2014.

- “SMI v Latvii” (Media in Latvia), <http://www.latvia.russian-club.net/smi.html>, 19.06.2014.
- “SMI v Kazakhstana” (Media in Kazakhstan), <http://www.kazakhstan.russian-club.net/smi.html>, 19.06.2014.
- “SMI v Moldavii” (Media in Moldova), <http://www.moldova.russian-club.net/smi.html>, 19.06.2014.
- “SMI v Turkmenistana” (Media in Turkmenistan), <http://www.turkmenistan.russian-club.net/smi.html>, 19.06.2014.
- “SMI v Uzbekistane” (Media in Uzbekistan), http://www.uzbekistan.russian-club.net/smi_radio.html, 19.06.2014.
- “SMI na Ukraine” (Media in Ukraine), <http://www.ukraine.russian-club.net/smi.html>, 19.06.2014.
- “Spisok Filialov Rossiyskikh Vuzov V Stranakh SNG” (List of Branches of Russian Universities in CIS), <http://www.russia.edu.ru/obruch/sng/1115/>, 12.06.2014.
- “Statya Predsedatelya Pravitel’stva Rossii V.V.Putina v gazete «Moskovskiye novosti»” (The Representative of Russian Government V. V. Putin in Newspaper Article “Moskovskiye Novosti), <http://archive.premier.gov.ru/events/news/18252/>, 20.05.2014.
- “Tsifry, Fakty I Sobytiya/2013” (The Figures, Facts & Events/2013), http://russiancouncil.ru/common/upload/RIAC_Report_2013.pdf, 14.06.2014.
- YILMAZ Sait, “**Rusya Federasyonu Yumuşak Gücü ve Egemen Demokrasi**”, [http://usam.aydin.edu.tr/RUSYA_FEDERASYONU_YUMUSAKGUCU\(4a2c\).pdf](http://usam.aydin.edu.tr/RUSYA_FEDERASYONU_YUMUSAKGUCU(4a2c).pdf), 06.06.2014.
- <http://www.gundemrusya.com/>, 15.06.2014.